

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

A Magyarországi Kárpát Egyesület Herceg Szász Coburg-Gothai Fülöp O királyi fensége védnöksége alatt álló Szittnya Osztyának közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra cimezve **Tupócz-Szt.-Mártonba** küldendők.
A hivatalos hirdetések, köziratokat pántekig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETESEK DIJA:

100 szög 2 ft. esztől minden megkezdett szög szögül 50 kral több.

Elmélkedés a társadalmi élet viszonyai fölött.

A ki a közélet viszonyait illő figyellel tekinti, s az annyira fölszaporodott bajok indokait fűrkészi: kénytelen az idők háttérében is vizsgálódni, hogy egy es más visszás hatása jelenségek származatát s fejlemét fölismerje. Vajmi tanulságos adatok merülnek föl ez uton arra nézve, hogyan növekszik az élet sanyarúsága azon balgaság által, mely a boldogságra téves ösvényen vél eljuthatni!

Igazán nem lehet fájdó érzet nélkül gondolnunk ama könnyelműségre, mely a híú csalótlanság silány káprázataiért annyival valódi kincsét vetett oda kába álmodzatul!

Ugyan minő kárpótlás az a belől férges, kívül az imelytől kenderőzt álműveltség azért a kegyelotes bensőségért, azokért a jámbor érzelmekért, melyek jobb apáinkat még nagyán boldogították?!

Mily szembeeszköz ellentét áll előttünk, ha társas viszonyainkat csak azon multtal állítjuk is szembe, melynek sokan közüllünk szemtanúi voltak! Hátha még melyekben becsátokunk be ősi hagyományaink aknáiba; mennyi drága gyöngyre találunk elődeink eszméitárahán!

"Tízta szívet s magasatos gondolatokat kellene kérnünk az istenségtől" mondá Goethe. S méltán; mert, mint az irás szavai oly sürfint intenek, szellemi kellekerek valaminkább szükségünk, azok tevéen a legjobb részt s főleg szükségost, minék nyomán azután a többi önként következik, vagy legalább méltóbban kérhető az ég Urától.

Vaiaki az emberi lényeg méltóságát kellőg veszi fontolóra: e fogja ismerni, hogy annak tetleg becsülése nem jár együtt ugyanakk szóbeli dicsőítéssel, sőt gyakran ellenkezőt

tanusít a tapasztalat. Bizvást elmondhatjuk, mikép a napjainkban mindinkább lábra kapó „szellemi csinótlás“ igaz mérték szerint itélve, nem csak hogy nem állítja műveltségünket a kevésbé sikárlott mult fölé, hanem bizony sok tekintetben alább szállít azon elődöknél, kiket ma már jobbra-balra leszólni, fitymálni szokás! Pedig valódi önbecsülésünk s igazi haladásunk érdekében, útbaigazító mestereink gyanánt kellene őket tisztelnünk, főkép a tekintetben, hogy a bensőbb, valódobb szellem életnek oly tevékenységét tanusíták azok, minél fogva igen sok okolmi való hagytak számunkra, csak illően fölfogni bírnók gondolataikat!

Vajha a multak diós példái nyomán oly hatékonyra fokozódni ismét lelkü éltünk, hogy az ő érzék fölötti hatalmát olyképen igazolná, mint azt egyes tömörebb erkölcsi korszakok szilárd jellemű népei tanusították vala! Mennyivel hatásosabb eredményét tapasztalnók úgy mindenemű munkaságunknak, s mily valódobb boldogulást eszközölne majd az igazi tökély felé törekvő cédlszerű haladóink!

Tagadhatatlan, hogy korunk ipar, művészet s tudomány terén nem kevés számú bizonyoságát adja az alkotásban kifogyhatatlan szellemi ereinek: de homót van, hogy a mai legkiválóbb műterményekben a komoly bírálat legfőlebb csak valamely ősi példányunk szerenésé utazását mér dicsérni, úgy, hogy nem esekülő dícsőgőli szolgálat idők tudós búváraitak olykor csupán a hajlami műveltség eszméinek illő megértése is, mely inkább a műtervek s alkotásai kitárhöz benyitó kulcsoknak föntalálya.

A mi pedig a munkaszendvélyt, a szakmához ragaszkoló hű kitarást illeti, az oly gyarkorta becsürelt középszázadok buzgalomteljes példá-

nyaihoz már csak hasonlítani is mind nagyobb elismerés jelölő tekintet azok előtt, kik ennek nyomatékosságát kellően átérzik.
Csász Imre dr.
(Vége köv.)

MEGYEI ÜGYEK.

Turócvarmegye közigazgatási bizottsága e hó 12-én tartotta J u s t h Kálmán főispán előklete alatt havi ülést.

Az évforduló alkalmából a bizottság tagjai terjedelmes félévi jelentéseket terjesztettek be az ezeknek érdekesebb adatait fogjuk ez alkalommal csoportosítani.

Az arvaügyeket Z a t h u r e c z k y Tamás arvaszéki elnök terjesztette be. A varmegye területén gyamság alatt 3251, gondnokság alatt 33 egyén maradt. Az arvaszék tevékenységét legjobban jellemzi azon körülmény, hogy egyetlen hátralekös ügy s i n c s e n. A tiszt ügyészhez arvaügyekben 173 ügydarab folyt be; ebből elintéztetett 144, a bíróságnál van 21, határlék 8.

M a n y i József kir. mernők jelentéséből örövedesen látjuk, hogy utainkban jó karba való hozatalára sok törtent az utóbbi időben, azonban részint a szükséges pénz hiányában, részint, hogy az utak több ev óta el voltak hanyagolva, csak lassu, de a következők munka mellett lehet reményleni, hogy nem csak közlekedési, de katonai szempontból is megfelelően utaink fontos feladatuknak. Erre nézve a kir. mernők jelentése meg is jelöli a fontosabb töendöket, melyek között kiemelendő a közmunkának pontos leszolgálása s az utának dolomitós mészkövel való befedése, mert az eddig használt koanyag részben nem alkalmas, részben pedig nem volt kellőg feldolgozva. A közösi utak általában rossz karban vannak. Az utak befestási körülmozgalom nem tapasztalható. Sajnos, hogy atavirda vannak szándékosan rongáltatnak.

Az adóügyekről G r u m m i c h Géza kir. adófelügyelő tett jelentést s ebből is örövedesen látjuk, hogy a varmegye lakossága

a nehéz viszonyok között is iparkodott kötelességeinek megfelelni. Az adóbehajtás elég sikeresen végeztetett. Az adózó községek száma volt 95, 1888. évi II. félev végén maradt tartozás 201,946 ft 23 és fél kr. erre befolyt az I. és II. félevben 180227 ft 90 és fél kr., határlék 21718 ft 33 kr., mely a mult év hasonló időszakához képest 5570 ft javulást mutat. Zalogolás volt 723 árverés 45. A felelőség 7 községi előjáróságra mondatott ki.

K i s József kir. ügyész a fogházak és börtönök viszonyairól bejerteszett kimutatásnak főbb adatai a következők: I. A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósnál. A letartóztatottak száma volt 79, ebből férfi 48, nő 31; jogérvényesen elíteltetett 50. A rabtartási költség a félev alatt 123 ft 84 kr., ebből felezetett 38 ft 37 kr. az állam által fedezendő 85 ft 47 kr. II. A zánóvárjai kir. járásbírósnál. A letartóztatottak száma volt 97, ebből férfi 71, nő 26; jogérvényesen elíteltetett 71. A rabtartási költség 304 ft. 21 kr. ebből felezetett 6 ft 24 kr., az állam által fedezendő 297 ft 97 kr.

S z u l l ö Géza kir. tanácsos-tanfelügyelő szintén érdekes kimutatást terjesztett be a mult tanév tanügyi eredményéről, mely számudatolmány mutatja ki azon szép eredményt, melyet a kir. tanfelügyelő és varmegye területén betöltött 10 évi működése alatt sikerült elérni.

A jelentés elismeréssel emlékezik meg a zánóvárjai állami tanítóképző intézetről mely az utóbb mult 10 év alatt 250-nél több jelesen képzett tanítóit eresztett szárnyra. A képző intézet országos jó hírelt legjobban jellemzi azon körülmény, hogy az onnét kikerült ifjak nagyon keresettek s azonnal kapnak állomást. — A turóc-szt.-mártoni állami iskolák is kivamok emelve, nem csak az azokban elért eredményért, hanem a tarsadalom terén a tanítástul által kifejtett tevékenységért is s itt a kir. tanfelügyelő ismerteti a népszerű felolvasó estelyeket, azok kulturális jelentőségét. Ez estelyek mint olvasónk is tudják, mai az ötödik év óta rendeztetnek a téli időny alatt.

TÁRCSA.

A nagyon becsületes ember.

M. James Black tevév yankee volt, akörő régis általában elismerték, hogy ő egy a világ legbecsületesebb emberének. Kiemelt, hogy megis; és pedig nem azért emelem ki, mintha én az amerikaiakat mind „svindleréknek tartanám, hanem mert általában az beszélik, hogy a Kolumbiától jelfedezett világrész a szelbősség, a humbug hazója. De ez nem igaz. Már tudniük én csak úgy hiszem, hogy nem igaz, mert mivel az Isten nem vite fel annyira a dolgomat, hogy megtettek volna pénzrosnak valamelyik banknál, hat eddigelő nem igen volt alkalman Amerikába utazni és a yankeek becsületeségéről személyes tapasztalatokat szerezni.

Hanem ezer bocsánatot kérek! En voltaképen nem magamról, hanem Mr Blackről akarok beszélni. Nos hát, tessenek elképzelni egy szikár természetű, 30—35 éves gentleman embert, szépen ápolt kezekkel, jól gondozott pofaszakállal, fehér csallitderrel, koczkás ruhával, meg más afféle amerikai

kellekkel, és maguk előtt fogják látni Mr. Blackot.

Ez a derék úri ember egy idő óta azt a sajátos dolgot tapasztalta, hogy az istennök legzesélyesebbike, Fortuna asszonyaeg kezdi elhagyni. Krozó ő nem volt ugyan soha, hanem meglehetősen jól bírta magát. De egy idő óta, tudja Isten, hogy történt, úgy szólva az egész vagyónat elvesztette a börzen. Nos, ez megesis másútt is, nemcsak Amerikában, és M. Black nem is toródott volna vele. Hanem kötelezettségi voltak, amelyeknek eleget kellett tenni minden áron, ha azt nem akarta, hogy a becsületes James Black nevet szenyfolyó homályosítsa el. Akinék hitezői vannak, az meg fogja érteni e dolog komoly voltát.

E törtent kezdetén Black látogatásban volt. Mrs. Marry Santhnal, egy ép oly gazdag, mint csinós fiatal ügyv asszonnyal, és épen tiszathatódzsró sohajtott, mikor a szép menyecske megszólat:

— Mr. Black, úgy látom, ön ma nagyon levert, folyton sohajtozik. Mi lelte?

— Ah, Mrs. Marry, — felelt Black, nagy gondjaim vannak. Képzelje csak mindenneműt elvesztettem; tönkre vagyok téve.

— Szegény Black úr! — szölt Mrs. Marry ószinte sajnálattal hangján.

— Valóban, nagyon ram illik most a „szegény“ jelző, — mondá Black egy olyan mosolylyal, mely keserűbb volt egy akó Rákóczy-víznel: azután néhányszor fel és alá sétált a szobában és búsan bolynta fejével, ismételte: — mindenneműt elvesztettem. Érti Mrs. Marry, mindenneműt! Nem maradt egy fityingem sem!

— És mit szándékozik most tenni? — kérdezte Mrs. Marry.

— Mit? Főbe lövöm magamat!

— Oh pfúj! — kiáltott fel a szép asszony, — képes volna ilyen gyavasgot elkövetni?

Black csodálkozva nézett reá.

— De hát mit tegyek? — kérdezte — hiszen semmin sincs, és így hát még azt sem remélhetem, hogy vissza fogom szerezni azt, amit elvesztettem!

— Semmije sincs? — szölt a Mrs. Marry, — de hiszen itt vagyok én, az ön jó barátja. Hozzám egész bizalommal fordulhat; tudja, hogy gazdag vagyok. Pénzre van szüksége? szőjön, mennyi kell!

— Hogyan! kiáltott fel Mr. Black, ön nekem akarja — izé — izé —?

— Igen, — felelt Mrs. Marry. — Mennyire van szüksége?

— Oh asszonyom, ön nagy hálaira köte-

lez, — válaszolt Black, azután elővette jegyzőkönyvét és számlái kezdett.

— Legalább is 20,000 dollar! — mondá Mrs. Marry felélt, odament íróasztalához és egy 20,000 dollarra szóló utalványt állított ki Black számára.

— Ime — szölt — egy utalvány a Johnson & Comp. bankkézéhez. Fogja!

Black átvette az utalványt, egy pillantást vetett rá és megragadvá barátja kezét így szölt:

— Oh Mrs. Marry, ön végtelen hálaira kötelez engem.

— Sőt sem érdemmel, — válaszolt a menyecske. — Mikor fizeti meg.

— Ma október 20-ika van, — felelt Black, — a jövő év április 20-án asszonyom ki fogom egyenliteni tartozásomat. Adjak róla váltót?

— Oh minek? — mondá Mrs. Marry, — feltétlenül bízom önben és elegendőnek tartom szavát!

— Nagyon hízelgő rám nézve, — felelt Black. — De most engedje meg, hogy távozzam!

Azzal megfogta Mrs. Marry bársony kacsóját, ajkához emelte és egy czuppanó csókot apilkált reá. Az ajtonál még egyszer visszafordult és hálás szívelel mondá:

A vármegye területén 60 községben volt 85 iskola, 34 község pedig iskola nélkül. Tanító volt 101 rendes, 10 segéd, ezek között tanítónő 13. Jól tud magyarul 78, gyengén 15, keveset 18. Képesítve van a tanítószóra 72, nincs 39.

A tanítóképző száma 6899, ebből mindennapi iskolázó 5272; ismételő iskolás 1627, mindennapi iskolába járt 4560, az ismételő iskolába 433. A mindennapi iskolába járt 72, az ismételő iskolába 21 százalék.

A felekezeti tanítók fizetésének kiszolgáltatása igen rendetlen.

A tanítás eredménye legjobb az állami iskolákban s az ír. hittételezett iskolákban. A r. kat. iskolák közül a szásznyai, a tótrónai, a zivóvárjai, mosóczi és szlovaini, az ág. ev. iskolák közül a zátercsai, a plátniaci, a tótrónai, ivankafalvi, jesseni, mosóczi és a próbóci mutattak fel legjobb eredményt. Sajnos, hogy a magyat nyelv a felekezeti iskolák egyikében sem tanítatik olyan eredményesen, mint azt a törvény megkívánja s egyetlen tanterv sem tanítatik magyar nyelven.

A törvénynek megfelelő felszerelés van 60, nincs 25 iskolában, fűszala van 24, nincs 61 iskolában, iskolai kert van 47, nincs 38 iskolában, tornaterm van 12, nincs 73 iskolában, könyvtár van 28, nincs 57 iskolában.

Lapszemle.

A Nádoridei Noviny-ban az újv. alkalmából Hurbán egy vezércikk sorozatot indít meg a haladásról. Bevezetésben azt írja, hogy a haladásról beszélni igen könnyű és édes, mert ezen beszédben van az öndicséret czúkra, méze, bele van azonban csempézve a hazugság mérge is. Hurbán erősen állítja, hogy haladás nálunk nem konstatalható, mert, ha a szomszéd országokat a magunkéval összehasonlítjuk, tapasztalhatjuk, hogy azokat nem tudjuk utolérni, sőt inkább mind nagyobb köztünk a távolság. A haladást első sorban az iskolában keresi, de itt azt látja, hogy ötven év előtt jobban állott a tanügy, mint ma. Csak az állami tanítókkal szaporodott a tanítók száma, kikről könnyen képzeltető okokból ki is mondja Hurbán, hogy a tanításra képtelenek. Szakértőkre hivatkozik (valjon kikök és hol vagyunk hazájuk?), hogy annak idején (könnyű kitalálni mikor) a szakolázás meg a beszerzőesemény gimnasziumból elfogadták a tanulót a külföldi egyetemekre is, ma azonban már nem fogadják el, sőt egyetemünk állapota fölött is csak összeütik kezüket ama bizonyos szakértők. Megnem állhatja Hurbán, hogy egyet nem nagyon legálabb a legvegből a polgári iskolák felé is, mely intézmény nagyon vastag gerendát a szemében s lehet, hogy éppen e gerenda miatt nem láthatja a haladást.

Az országgyűlésen most folyó véderő-törvényjavaslat feletti vitáról is megemlíkezik a N. N. s elmondja, hogy a budapesti or-

szággyűlésen, melyből a nem magyarok ki vannak zárva, milyen elvekkel küzd az ellenék. Majd azt mondja, hogy a magyarok minden hatalmukat a kegyelmes Bécsből kapják, most meg ellenkeznek ezen Bécsből diktált javaslat ellen. Felhozza, hogy a magyarok a javaslatnál szemben álltak, hogy a nemzet szemléltetése haderéggel autított a német egységet a monarchiába s győztesen mondja, hogy az ingerült magyarok e természetellenes állapot ellen az önálló magyar hadsereget kívánják. Istenem, írja a N. N., csak itt létünk, hogy látnak van jója dolga, mint a magyaroknak! Mi nem rontjuk el a magyarok illuzióit, kik azt hiszik, hogy az önálló magyar hadseregben, melyben önkéntesek és kényszerítettek vannak, az ölékük kivánsága szerént történnek minden, de mi lenne, ha a cseheknek, lengyelek s talán a horvátoknak is lenne önálló hadseregeik. (Persze ezeknek éppen annyijoguk van ehhez, mint a magyaroknak!) Szerik! És hi mind ezen hadseregek, folytatja N. N. győztesen, a német hadsereggel együtt az ellenség előlalanak, vajjon melyik nemzetet ért ki üdvennek a harcok terezen?

Azt írja továbbá a nevezett lap, hogy a magyarok e küzdelmet az ország lakosságának nagy részén a nem magyarok érdeketlenül nézik, mert nem hisznek az alkotmányban, a parlamentarizmusban, nekik az csak komédia.

HIREINK.

Árvából. A katonai sorozás Árvamegye területén a következő sorrendben fog megtartani: Nemeszton március 27-30. Trstenán április 1-4. Turdosinban április 5-8 és Alsó-Kubinban április 10-13 napján.

Szembebetegség ütött ki a nagyfalvi iskolás gyermekek közt. Az ottani tanító az alsókubini szolgabírósnak jelentette, hogy már 5 gyermek kapott szembetegséget. A megyei főorvos azonnali helyszínre utazott a betegség minőségének kiderítése és övintézkedések megtétele végett.

Liptóból. A rózsahegyi gymnasium építészeti kérdése úgy látszik, már valahára végleges megoldást nyer, a mennyiben az építkezés meg ez év folyamán, valószínűleg már tavasszal kezdetét veszti. Az építésre vonatkozó árjeltes folyó hó 24-én, szükségesen pedig 31-én a rózsahegyi városánál fog megtartani.

Halálhíradás. Felső- és alsó-mattyászói Magyarországi Lajos, köz és váltó ügyvéd, törvényhatóság bizottsági tag és nagybirtokos e hó 14-én délután 10 órakor, hosszabb szenvedés után 65 éves korában jobb létre szenderült. A temetés e hó 16-án nagy részvét mellett ment végbe, melyen a megye törvényhatósági bizottság számos tagja, a megye és vidék ügyvédjéi és számos tisztelője volt jelen. Képviselő

volt még a rózsahegyi kir. törvényszék, járásbíró, Habrovcsky József örmagy vezetője mellett a helybeli honvédtisztikar számban stb. A halotti gyászszertartás Kurimsly Antal dr. prépost és plebános főnyes segédlet mellett végezte. A boldogult, ki Liptómezőnek első vírástái közé tartozott, vasszorgalom és takarékoság mellett tetemes vagyonra tett szert, övegyeket és kőz gyermekeket hagyott hátra, utóbbiak közül kiváló állást foglalnak el Mattyasovszky Gyula rózsahegy-i foszolgabíró, és Mattyasovszky Honor törvényszéki jegyző.

A rózsahegy-i magyar társalgó kör ma tartja évi közgyűlést.

Bíró-választás. Liptó-Szt-Miklós-on a közelebb tartott bíróválasztás alkalmával Kállay A. Adoll ügyvéd választást meg bíronak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Baró Revay Gyuláné úrnő, ki, — mint már jelentettük is lapunkban, — hosszabb idő óta súlyos betegnek feküdt a kishelmeczi kastélyban, ma már a teljes javulás útján van, mit mi is örömmel hozunk a bizonyára számos érdeklődő tudomására.

A vasárnapi falóvásás. A polgári fiúiskola helyiségében vasárnap rendezett népszerű falóvásás egyike volt a legsikerültebbeknek. A gazdag musort már köztöltük lapunkban s az alkalommal csak azt jegyezzük meg, hogy annak minden száma igen szépen sikerült s a nagy számu közönség, mely a terem minden zugát megtöltötte, lelkes tapsal fogadta s tüntette ki a közreműködőket.

Képviselő választás Selmeczen. A megválasztott képviselő, által betöltésre a választás Selmeczbanányán é hó 28-án lesz. Az egyetűl felölt Péch Antal banyaigazgató, ki, mint már lapunkban jeleztük is, a szabadidő párt programjával lépett fel.

Farsang. A zivóvárjai állami tanítóképző intézet ifjúsága február hó 16-án tartja a már általunk előre jelzett táncmulatságát.

A vármegyei monográfiaja. Magyarország ezredves fenállásának közeledő ünnepe alkalmából a »Szatmármegyei Közönye« felhívja az ország összes törvényhatóságát, hogy az ezredves ünnepre írassak meg monográfiákat, a miáltal sok olyan becses adatot lehetne megörizni a történelmi szamara, a mely különben végtelen megsemmisülne. Ez ügyvel már mi is foglalkoztunk lapunkban s ez alkalomból újból felvetjük, hogy mennyire kívánatos lenne a történelmi adatokban annyira gazdag felvidéki vármegye monográfiajának megírása. Ugy tudjuk, Turóczi vármegye részére V. E. I. S. Alajos ur gyűjtö az adatokat s ha a vármegye is segítségére lenne, a gazdag anyagból, melyet évek óta gyűjt, a kelő időre elkészíthetne a vármegye érdekes monográfiaja.

Tanulmányi kirándulás. Kedves vendégei voltak a helybeli állami polgári iskola tan-

testületének vasárnap éh felhőn. Ugyanis a líptó-szt-miklós-i polgári iskola tanstestületének kilenc tagja Bukó Kálmán igazgatóval élen átrándult Turóczi-Szt-Mártonba, hogy idevaló kartarsaikat s az iskolákat meglátogassák. A kirándulás ideje a lehető legjobbban volt megválasztva, mert részt vehettek a helybeli tanstestület által vasárnap rendezett népszerű falóvásáson is és alkalmuk volt meggyőződni a már ötödik éve szép partolátnak örvendő kultúrmozgalomról, melyben társadalmunk legelőkelőbbjei is szives készséggel működnek közre. Az érkező vendégeket a helybeli tanstestület a legszívesebb barátsággal várta és fogadta a vasuti állomáson. Rövid pihenés után a falóvásás este nyre mentek a vendégek s öszinte elismerésüknek adtak kifejezést annak szép sikere felett. A falóvásas ut a közős vacsora volt, mely alkalmával Szt. Miklós Géza kir. tanácsostanfelügyelő is megjelent a két tanstestület tagjai között s Mihálik József felkötőintőjére válaszulva szépen fejegette a két tanstestület nemes hivatását. A vármegye önzetlen buzgalmú és hazafias vezetőire, a jó barátságra, a közös hivatásra, a két iskola igazgatójára s tanstestületére mondott felkötőintők csak élenkítették a kedélyes estét. Másnap az iskolákat a szertartás, a könyvtart tekintették meg a vendégek, majd pedig a kartarsakat látogatták meg. Délután elváltak s azzal a szives, barátságos meghívással váltak el, hogy az idevaló kartarsak minél előbb viszonzozzák a látogatást. Mi öszintén tudjuk méltányolni az ily látogatások jelentőségét, mert az egy hivatású egyének kölcsönös érintkezése az általuk szolgált ügy javára fog válni. Bizonyára a kedves emléken kívül e látogatásnak is meglesz üdvös hatása.

A leggazdagabb magyar intézet A napokban ment végbe a magyar általános biztosító társaság vagyon rovacsofása gróf Csékoni Cs. Endre választmányi alelnök és a felügyelő bizottság jelenlétében. A 20,621,152 forint és 40 krnyi vagyon teljes rendben találtott. Az emelkedés az 1888. évihez képest 1,364,137 frt. 50 kr. A legszebb eredmény, amit egy magyar intézet fölműhatat.

Neprajzi Társaság. Egy igen szép hivatású egyesület van Budapesten alakulóban, melynek czime Magyarországi Neprajzi Társaság s ezéjja a magyar birodalom és a történelmi Magyarország népének tanulmányozása s a kölcsönös megismerés alapján a haza népei közt a testvéries egyetértésnek és az együve tartozás érzetének apyítása. E tanulmányok köre: a hazai népfajok eredete és alakulása, fejlődése és végülése, állapota és viszonyai, ethnikus jellege és anthropológiai jellege, a néplelek és népelet nyilatkozatai és tárgyai. Nekünk a magyar birodalom népének, nem csak önmagunkat kell ismernünk, hanem egymást is. Eddig inkább csak a különbségeket éreztük, egymás fogtatkozásait hanyagoltuk. Pedig ha jobban megismerkedünk egymással, bizonyára megszeretjük egymást,

— Mrs. Mary, köszönöm, nagyon köszönöm!
Mrs. Mary pedig mosolyogva bólintott fejével.

— Isten önnel, Mr. Black, Isten önnel!
Black felesége a Johnson & Comp. bankház felé vette útját. Ugy érezte, mintha ő most már egészen más ember volna. Hogyne, hiszen 20,000 dolláros utalvány volt a zsebében! Holgysim és uraim, azt az érzést, mely az ő keblét elöltötte, isméri nem vagyok képes; azt csak az értheti meg, aki mikor egy o. é. krajczarja sem volt, nagyobb pumolást vitt végre szerencsésen és eredményel.

Black felvette a banknál 20,000 dollárját és megindult a börze felé. Ott akkor rendkívül vidám volt a hangulat. Ugy adták, vettek és vettek, adták, hogy valóságos gyönyör volt nézni is. Black átette az ár-folyam czédulát és belemélyedt annak tanulmányozásába. Egyszerre a felülehez kapott. Brrr. Mi az? A dobhartajja majd megrepde. Egy loeslabu úri ember bamutatja méltó érdekes gesztusokat használva, torzakakadtból kibájlta. »Chicago-i svúvszgyár részvények, adok nyolcvanra! Chicago-i svúvsz részvények, gondolkodj! Black, ki túno papír! és odakintott a kinalához. »veszek.«

Vett svúvsz-részvényeket és nem volt oka megbánni: mert részvényeinek árfofalya naprólnapra növekedett és ő nyert, nyert kolossalis összegeket. Szemlátomást meghitt. Miért ne? Ha valaki nyolcvanra vesz svúvsz-részvényeket és ezeknek a részvényeknek az árfofalya néhány hét alatt szavnyolcvanra emelkedik, az megengedheti magának azt a luxust, hogy megbúzik.

Április 1-én Black elgondolta, hogy ime az ő részvényei már kétszavnyolcvanra állnak. Most idején lesz eladai azokat. Emelkedni úgyis elég fog már az árfofalyam, a befektetett tőkét se megharomszorozott már. Most majd kifizei Mrs. Maryt és a 40,000 dollárral tovább spekulál.

Megindul a börze felé. Milyen árszavny, milyen lelfordulás, milyen levertsg volt ott! Black szívét valami balsejtelem fogta el mindjárt, mikor belépett a terembe. Odafordult egy emberhez, aki kétségbe esve zokogva darabokra tepte parokáját.

— Mi történt? Kérdezte Black tőle.
A paróká-bonzolozgató válaszá helyett feljajdult. »Oh svúvsz, svúvsz, légy örökké atkozt!«
Black térdel összebicsálódott. Tízmasz után kapkodott.
— Svúvsz? — kérdezte remegve. Mi van

a svúvszszal? Oh szőljon hat uram és tépje szét azután parokájanak meg meglevő részét, mert nekem az nem svúvsz, hogy mi történt a svúvszszal!

Az a másik erre rándezett Blackra és két ökölbuzgagsyú könyvet törölve ki szemeiből, így szól:

— Hogyan, ön is svúvsz részvényes talán? Oh akkor dőljon hat keblemre és zokogjon velem, mert a svúvsz-részvények nem érnek egy pipadonyát sem. A svúvszgyár megbuktott és én most »avarsz« vagyok!

Black nem dőlt bajtarsa keblére, hanem jobbnak látta, egy székre lerogyni. Halalsápadt lett. Hőrogni kezdett és egy sző. egyetlenegy tort elő sóhájkepen kobékol.

— Fues! —
Hanem ebben az egy szóban, ebben ez egy sóhában, benne volt mindaz, amit érzett. Csaldódt remény, szétfosszított ábrándok, minden, minden.

— Fues, fues!
Egy idő múlva magához tért, szótlanul felkelt és szótlanul elment egy közeli kávéházba.

Black azután szótlanul kezdett és számolásnak gyászos, nagyon gyászos volt az eredménye. Kétszáz dollárról állt az egész vagyona. Annnyira elmélyedt a számolásba,

hogy szinte összerendezte, mikor valaki meg, szólalt mellette:

— Mr. Black?
Black feltekintett. Alacsony termetű, görbe orru úri ember állt előtte, aki, mikor észrevette, hogy Black csodálkozva néz rá, ismételte:

— M. Black?
— Az vagyok! — felelt Black varakozásteljesen.

— En Fox Dávid vagyok — szolt a másik — a »Sohse halunk meg« életbiztosítási társaság ügynöke.
— Igen örvendek — felelt Black — foglaljon helyet és mondja meg, miben lehetek szolgálataira?

Fox egyet köhintett és mosolyogva szethúta a száját az egyik fülétől a másik füléig.

— Szólgalatomra? Semminem uram; sőt ellenkezőleg én öhajtok önnék szolgálatni. Amint volt szerencém elmondani, életbiztosítási ügynök vagyok. E minőségben azzal a tiszteltteljes kérdéssel vagyok bator Uragodhoz fordulni, nem e volna hajlandó tarsulatomnál életet biztosítani?
— Étetemet biztosítani? szolt Black. Hhm! (Folyt. köv.)

